

Zwembad en Oostgebouw Geusselt te Maastricht

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

27 oktober 2008 / rapportnummer 2131-32

1. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht en BPF Bouwinvest hebben het voornemen een zwembadcomplex en een gebouw met diverse recreatieve functies en binnensport te ontwikkelen in het gebied De Geusselt. De voorgenomen ontwikkelingen passen binnen het Masterplan Geusselpark dat in 2006 door de gemeenteraad van Maastricht is goedgekeurd. De gemeente volgt voor de realisatie van het zwembad en sportcomplex een procedure om vrijstelling van het vigerende bestemmingsplan te verlenen. Voor de besluitvorming hierover wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. Het college van burgermeester en wethouders van Maastricht is tevens bevoegd gezag.¹

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- inzicht in de consequenties voor het voornemen van eventuele onzekerheden/ wijzigingen in de planning en uitvoering van het A2-project Maastricht, en mogelijke maatregelen om eventuele problemen als gevolg daarvan op te lossen;
- een maximum referentiescenario waarin het A2-project Maastricht niet is opgenomen, indien als gevolg van wijzigingen in de planning of uitvoering van het A2-project knelpunten verwacht worden;
- een onderbouwing van de bezoekersaantallen, uitgesplitst naar de verschillende planonderdelen en de verdeling over de dag, de week en het jaar;
- een goede verkeerskundige onderbouwing, die aansluit op de bezoekersaantallen, herkomst en vervoerswijze;
- inzicht in de mogelijkheden om de modal split te beïnvloeden, met name ten gunste van de fiets;
- milieueffecten als gevolg van verkeer (effecten op luchtkwaliteit en geluid);
- een samenvatting met duidelijk kaartmateriaal.

In de volgende hoofdstukken geeft de Commissie in meer detail weer welke informatie in het MER moet worden opgenomen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie. Dat wil zeggen dat in dit advies niet wordt ingegaan op de punten die naar de mening van de Commissie in de startnotitie voldoende aan de orde komen.

2. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

2.1 Achtergrond

Het voornemen wordt in de startnotitie geplaatst binnen het kader van het Masterplan Geusselpark en de gemeentelijke Zwembadvisie. Neem in het MER de informatie uit het masterplan en de gemeentelijke Zwembadvisie op ter onderbouwing van de locatiekeuze voor het voornemen. Onderbouw voort

¹ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie en de werkgroepsamenstelling, zie bijlage 1.

de keuze voor de verschillende voorgestane activiteiten van het voornemen voor met name het sport- en leisure complex in het Oostgebouw.

2.2 Beleidskader

In het MER dient het relevante beleid en de wet- en regelgeving beschreven te worden. De startnotitie geeft daarvan al een voorzet. Geef aan welke concrete randvoorwaarden voor het project voortkomen uit dit kader.

3. VOorgenomen ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

3.1 Voorgenomen activiteit

De voorgenomen activiteit betreft de ontwikkeling van een zwembadcomplex met een binnen- en buitenbad, bijhorende voorzieningen (inclusief kleine horeca gelegenheid) en enkele kleinere baden. In het Oostgebouw wordt een sporthal voorzien en functies zoals fitness, bowling, dansschool, klimhal, squash en detailhandel gericht op sport. Op globaal niveau beschrijft de startnotitie hoeveel oppervlakte (bvo) voor het zwembad en het Oostgebouw berekend is. Specificeer dit naar afzonderlijke planonderdelen en geef hierin ook de bandbreedtes aan.

Bezoekersaantallen

In de startnotitie wordt slechts een globaal aantal bezoekers genoemd voor het totaal aan activiteiten. Onderbouw in het MER de verwachte bezoekersaantallen. Geef hierbij ook de bandbreedte aan van het minimum en maximum bezoekersaantal. Geef in het MER de verdeling van het aantal bezoekers over de diverse planonderdelen, over de dag, over de week en het jaar weer, zodat bepaald kan worden wanneer en hoe vaak de drukste momenten optreden.

Verkeer

Beschrijf op basis van de bezoekersaantallen de maatgevende perioden voor verkeer.² Maak hierbij onderscheid in autoverkeer, openbaar vervoer en vervoer per fiets en te voet (modal split).

Beschrijf in het MER de herkomst van het door het voornemen gegenereerde gemotoriseerde en langzaam³ verkeer, alsmede de voorgenomen ontsluiting van het plangebied voor auto's, openbaar vervoer, fietsers en voetgangers. Geef aan welke infrastructuur voor auto, openbaar vervoer en langzaam verkeer (ook voetgangers) reeds aanwezig is, welke toegevoegd wordt en wanneer dit toegevoegd wordt. Besteed daarbij ook aandacht aan de infrastructuur voor langzaam verkeer buiten het plangebied

Parkeren

Beschrijf in het MER voor maatgevende perioden:

- de parkeerbehoefte;
- het aanbod van parkeerplaatsen (aantallen, bereikbaarheid en ligging);

² Bijvoorbeeld een ten tijde van de avondspits en daarnaast ten tijde van piekmomenten zoals zaterdagmiddag en een thuiswedstrijd van MVV.

³ (Brom)fietsers en voetgangers.

- de mogelijkheden voor dubbelgebruik;
- het beheer van de parkeerplaatsen.

Besteed op dezelfde wijze aandacht aan de vraag naar, het aanbod van en de ligging van fietsparkeerplaatsen.

A2-project Maastricht

Een grootschalige, geplande ontwikkeling in de directe nabijheid van het plangebied is het A2-project Maastricht. Bepaal de consequenties voor het voornemen van eventuele onzekerheden/ wijzigingen in de planning en uitvoering van de ondertunneling van de A2. Bepaal welke (tijdelijke) maatregelen genomen kunnen worden om eventuele problemen ten aanzien van fiets- en autoverkeer of de milieueffecten van verkeer op te lossen.⁴

3.2 Meest milieuvriendelijk alternatief/ voorlopig voorkeursalternatief

Uit de startnotitie blijkt dat de gemeente Maastricht een hoog ambitieniveau heeft ten aanzien van het milieuvriendelijk ontwikkelen van de voorgenomen activiteiten. Vanwege het hoge ambitieniveau wordt het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) als voorlopig voorkeursalternatief gehanteerd. Indien het mma/ voorlopige voorkeursalternatief niet geheel gerealiseerd kan worden, zal na het onderzoeken van terugvalopties een definitief voorkeursalternatief worden vastgesteld.⁵ Beschrijf in het MER eventuele afhankelijkheden voor het ontwikkelen van het voornemen, bijvoorbeeld van andere partijen of onzekere ontwikkelingen, en beschrijf welke terugvalopties hiervoor zijn.

De startnotitie bevat een goede voorzet voor het mma. De Commissie adviseert om daarnaast ook aandacht te besteden aan de mogelijkheden om het gebruik van de fiets te stimuleren, zoals fietsvriendelijke routes en voorzieningen. Besteed daarnaast aandacht aan een openbaar vervoer verbinding die qua frequentie en tijdstippen past bij de beoogde ontwikkelingen. Geef, indien noodzakelijk, aan wat de mogelijkheden zijn om met derde partij(en) hiervoor tot een overeenkomst te komen. Beschouw tevens mogelijkheden van duurzaam bouwen en inrichten.⁶

3.3 Referentiescenario's

In de startnotitie wordt voorgesteld twee scenario's voor de referentie te gebruiken:

- één op basis van de huidige situatie en autonome ontwikkeling ten gevolge van definitieve besluiten (minimaal referentiescenario);
- één op basis van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen zoals boven beschreven, waarin tevens de waarschijnlijke ontwikkelingen uit het Masterplan zijn opgenomen (exclusief zwembad en Oostgebouw) (maximaal referentiescenario).⁷

⁴ Zie hiervoor tevens de zienswijze van Rijkswaterstaat Limburg (nr. 1, bijlage 2 van dit advies).

⁵ Deze wijze van ontwerpen wordt 'omgekeerd ontwerpen' genoemd.

⁶ Het Waterschap Roer en Overmaas doet in haar zienswijze hiervoor suggesties voor de waterhuishouding (zienswijze 3, bijlage 2 van dit advies)

⁷ Dit is in lijn met de wens van Buurtplatform Amby om alle eventuele toekomstige ontwikkelingen in het gebied te beschouwen. Zie zienswijze 2, bijlage 2 van dit advies.

Het A2-project Maastricht is als definitieve autonome ontwikkeling opgenomen in beide referentiescenario's. Er zijn echter onzekerheden over de termijn waarop dit project gerealiseerd wordt en de vorm waarin het uitgevoerd wordt. Het is mogelijk, dat er knelpunten ontstaan (met name op het gebied van luchtkwaliteit) indien dit project nog niet gerealiseerd is, terwijl de voorgenomen activiteit wel gerealiseerd wordt. Indien het waarschijnlijk is dat er knelpunten ontstaan, adviseert de Commissie het maximale referentiescenario te herformuleren zonder ondertunneling van de A2. Hierdoor ontstaan twee referentiescenario's waarmee de bandbreedte van milieugevolgen van de autonome ontwikkeling kenbaar wordt.

Beschrijf de huidige situatie en de autonome ontwikkeling op systematische wijze.

4. MILIEUASPECTEN

4.1 Algemeen

In de startnotitie staat welke milieuaspecten in het MER aan de orde zullen komen. De Commissie onderschrijft de voorgestelde aanpak. In onderstaande paragrafen wordt ten aanzien van enkele te onderzoeken milieuaspecten een aantal aanvullingen en kanttekeningen gegeven.

4.2 Verkeer en vervoer

Motiveer in het MER de grootte van het studiegebied voor verkeer en vervoer in relatie tot het verzorgingsgebied en de omvang van de overige verkeersstromen en hun milieueffecten. Beschrijf voor de maatgevende perioden:

Autoverkeer:

- routevorming van en naar het plangebied;
- de verandering in verkeersintensiteiten van gemotoriseerd verkeer op relevante wegvakken;
- de verkeersafwikkeling en de I/C-verhoudingen op relevante wegvakken en kruispunten. Geef daarbij ook aan hoe de capaciteit is vastgesteld.

Langzaam verkeer:

- omvang en routevorming van het langzaam verkeer.

Onderzoek of er knelpunten in de afwikkeling van en tussen de verschillende modaliteiten optreden in de maatgevende perioden en beschrijf zo nodig maatregelen om deze knelpunten op te lossen.

Verkeersveiligheid

Onderzoek tevens of er knelpunten zijn met betrekking tot de verkeersveiligheid. Ga daarbij met name in op de kwaliteit van de ontsluiting van het fietsverkeer. Beschrijf eventueel maatregelen om deze knelpunten op te lossen/ te voorkomen.

Hulpdiensten

Beschrijf hoe de bereikbaarheid van het plangebied voor hulpdiensten gewaarborgd wordt.

4.3 Luchtkwaliteit

Beschrijf de gevolgen van de verschillende alternatieven voor de luchtkwaliteit in het studiegebied, onafhankelijk van de vraag of er sprake zal zijn van overschrijding van grenswaarden. Het studiegebied voor het luchtkwaliteitsonderzoek moet zodanig groot zijn, dat alle significante effecten van het voornemen (en de relevante maatregelen) worden weergegeven. Volg hierbij de luchtkwaliteitseisen uit de Wet milieubeheer (Wm). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Regeling beoordeling luchtkwaliteit (2007). Houd daarbij rekening met de gevolgen van eventuele congestie op de luchtkwaliteit. Geef aan hoe wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen. Beschrijf de gevolgen voor de luchtkwaliteit langs de relevante aanliggende wegvakken en het onderliggend wegennet. Geef in het MER voor fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}⁸) en NO₂ inzicht in de concentratieniveaus en eventuele overschrijdingen van grenswaarden zowel voor de autonome ontwikkelingen als voor de verschillende alternatieven. Beschrijf:

- de ligging en grootte van eventuele overschrijdingsgebieden;
- de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
- de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
- de mate van overschrijding van grenswaarden.

Het is niet te verwachten dat de grenswaarden⁹ en richtwaarden¹⁰ voor de overige stoffen uit de Wm zullen worden overschreden. Gezien de jurisprudentie beveelt de Commissie toch aan de concentraties van deze stoffen en de toetsing daarvan aan de grenswaarden op te nemen in het MER.

4.4 Geluid

Het voornemen zal de geluidbelasting in de (woon)omgeving nadelig beïnvloeden. Het MER dient een beeld te geven van de cumulatieve geluidssituatie in de (woon)omgeving. Ga in het MER in op zowel de verschillende geluidsoorten (industrie- en wegverkeerlawaaï) afzonderlijk als de totale (cumulatieve) geluidssituatie. Breng zowel het relevante geluidbelaste oppervlak voor de woonomgeving, als het aantal geluidgehinderden in het studiegebied in beeld. Betrek bij het aspect wegverkeerlawaaï alle wegen waar een toename van 30% of een afname van 20% van de verkeersintensiteit is te verwachten door het initiatief. Geef in het MER aan of aan de wettelijke voorkeurswaarden c.q. grenswaarden kan worden voldaan. Daarnaast moet de effectiviteit van mitigerende maatregelen (zoals wijze van ontsluiting, HOV-verbinding en dergelijke) in beeld worden gebracht.

⁸ Het Europese Parlement heeft op 11 december 2007 streef- en grenswaarden voor PM_{2,5} vastgesteld. Voor PM_{2,5} geldt een grenswaarde: jaarnorm 25 µg/m³ per 2015; en streefwaarden van 20 µg/m³ per 2020 en; een reductie doelstelling voor de “gemiddelde-blootstellingsindex” (GBI) tot 20% voor de periode 2010-2020 De “gemiddelde-blootstellingsindex” is de gemiddelde-blootstelling van de bevolking van een lidstaat die voor het referentiejaar (2010) wordt vastgesteld met het doel de schadelijke gevolgen voor de menselijke gezondheid te verminderen en die waar mogelijk binnen een bepaalde termijn moet worden bereikt. Naar verwachting zal de nieuwe EU-richtlijn eind 2008 zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. In beginsel kunnen de bepalingen van een richtlijn geen rechtstreekse werking hebben voordat de implementatietermijn is verstreken. Lidstaten dienen zich gedurende deze termijn wel te onthouden van maatregelen die het bereiken van het doel van de richtlijn in gevaar zouden brengen.

⁹ Grenswaarden voor SO₂, CO, Pb, en benzeen.

¹⁰ Richtwaarden voor nikkel, arseen, cadmium, ozon en benzo(a)pyreen.

4.5 Bodem en water

Werk de milieuaspecten bodem en water conform de startnotitie uit. Beschrijf tevens het eventuele effect van warmte-koudeopslag in de bodem op het grondwater. Besteed in het kader van de watertoets aandacht aan de gevolgen van de toename verhard oppervlakte, de wijze van afvalwaterbehandeling van bijvoorbeeld dakwater en hemelwater van de parkeerterreinen, en de effecten op grondwaterstromingen.

4.6 Veiligheid

Beschrijf in het MER hoe omgegaan zal worden met mogelijke sociale veiligheidsrisico's als gevolg van contact tussen voetbalsupporters onderling en contact van voetbalsupporters met bezoekers van het Oostgebouw en het zwembad.

4.7 Overig

Werk de aspecten natuur, landschap en cultuurhistorie uit conform de startnotitie.

5. OVERIGE ASPECTEN

5.1 Leemten in informatie en evaluatieprogramma

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen.

Het verdient aanbeveling dat het MER reeds een aanzet voor een evaluatieprogramma bevat. Belangrijke aspecten zijn verkeer, luchtkwaliteit en geluid.

5.2 Samenvatting, vorm en presentatie

Gebruik goed en recent kaartmateriaal met een duidelijke legenda. Neem tenminste één kaart op met alle in het MER gebruikte topografische namen. Zorg voor helder kaartmateriaal en een goed leesbare, publieksvriendelijke tekst in de samenvatting waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun beoordeling staan weergegeven.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: BPF Bouwinvest en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maastricht

Besluit: vrijstelling van bestemmingsplan (artikel 19, lid 2 van de oude WRO; aanvragen ingediend vóór 1 juli 2008)

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 10.1

Activiteit: de ontwikkeling van een zwembadcomplex en een gebouw voor diverse recreatieve functies en binnensport.

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Startnotitie m.e.r. zwembad en Oostgebouw Geusselt, Arcadis (2008);
- Masterplan Geusselpark; werken, wonen en recreëren in het Geusseltgebied, BFAS en H+N+S Landschapsarchitecten (2005).

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de inspraakreacties is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in "De Maaspost" d.d.: 20 augustus 2008

aanvraag richtlijnenadvies: 24 juli 2008

ter inzage legging startnotitie: 21 augustus t/m 1 oktober 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 27 oktober 2008

Werkwijze Commissie bij richtlijnenadvies:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. E.H.A. de Beer

ir. M.J. Fabery de Jonge

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ir. D. Wiebes

drs. H. Woesthuis (secretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Rijkswaterstaat Limburg, Maastricht
2. Stichting Buurtplatform Amby, Maastricht
3. Waterschap Roer en Overmaas, Sittard

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Zwembad en Oostgebouw Geusselt te Maastricht

De gemeente Maastricht en BPF Bouwinvest hebben het voornemen een zwembadcomplex en een gebouw met diverse recreatieve functies en binnensport te ontwikkelen in het gebied De Geusselt. De gemeente volgt voor de realisatie van het zwembad en sportcomplex een procedure om vrijstelling van het vigerende bestemmingsplan te verlenen. Hiertoe wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. Dit advies van de Commissie gaat in op de inhoud van het MER.

ISBN: 978-90-421-2569-8